

НАСЕЛЕНИЕ В ОБЛАСТ СМОЛЯН КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА

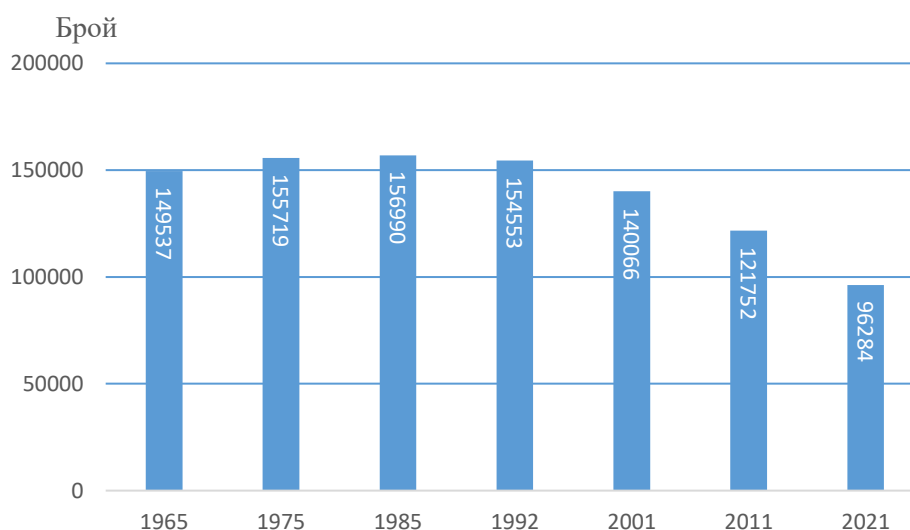
Окончателни данни

От 7 септември до 10 октомври 2021 г. се проведе 18-то преброяване на населението и жилищния фонд в България. Правим преброявания на всеки десет години, за да предоставим детайлна картина на населението и условията, при които живее, и макар това да е снимка към определен момент, тя показва как се изменяме през десетилетията между преброяванията.

Брой и прираст на населението

Населението на област Смолян към 7 септември 2021 г. е 96 284. Жените са 50 063 (52.0%), а мъжете 46 221 (48.0%), или на 1000 жени се падат 923 мъже.

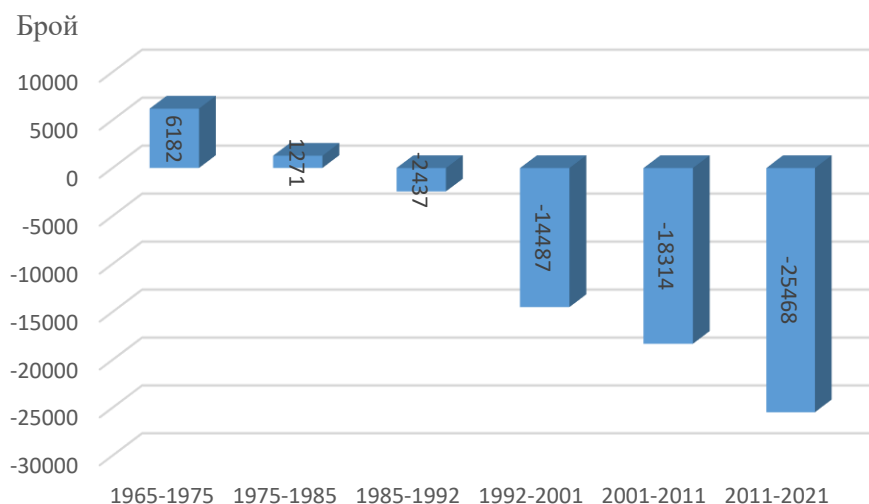
Фиг. 1. Население на област Смолян по години на преброяванията

В периода между последните две преброявания населението на област Смолян е намаляло с 25 468 души, или с 20.9%. Резултатите показват, че средногодишният темп на намаление се увеличава от 1.3 на година през периода 2001 - 2011 г. на 2.1 през периода 2011 - 2021 година.

Факторите, които оказват влияние върху броя на населението на област Смолян, са естественото движение (раждания и умирация) и външната миграция.

Фиг. 2. Прираст на населението област Смолян между преброяванията

Териториално разпределение на населението на област Смолян

Териториалното разпределение на населението се определя както от неговото естествено движение (раждания и умирация) и външната миграция, така и от вътрешната миграция.

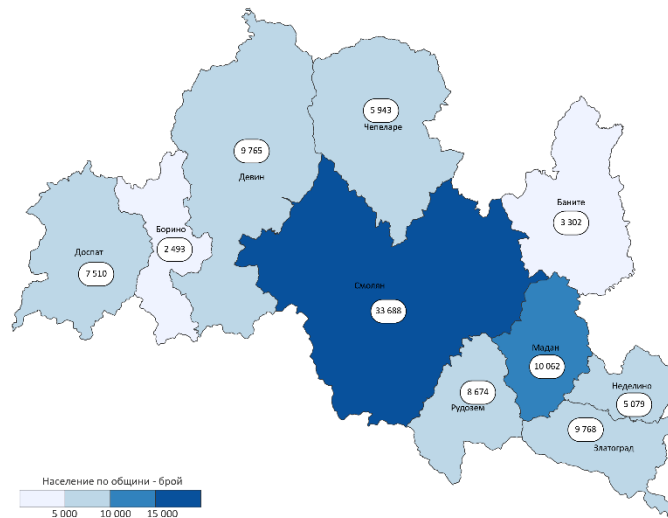
1. Прираст на населението по общини в периода 2011 - 2021 година

Община	Население към 1.02.2011 (брой)	Население към 7.09.2021 (брой)	Прираст (брой)	Прираст (%)
Общо	121 752	96 284	-25 468	-20.9%
Баните	4 923	3 302	-1 621	-32.9%
Борино	3 641	2 493	-1 148	-31.5%
Девин	13 013	9 765	-3 248	-25.0%
Доспат	9 116	7 510	-1 606	-17.6%
Златоград	12 321	9 768	-2 553	-20.7%
Мадан	12 276	10 062	-2 214	-18.0%
Неделино	7 221	5 079	-2 142	-29.7%
Рудозем	10 069	8 674	-1 395	-13.9%
Смолян	41 452	33 688	-7 764	-18.7%
Чепеларе	7 720	5 943	-1 777	-23.0%

Общини

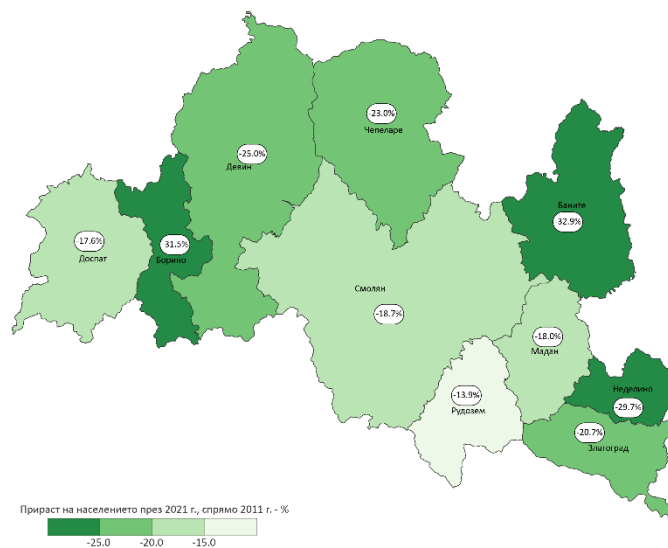
Най-голяма по размер е община Смолян с население 33 688, следвана от общините Мадан (10 062), Златоград (9 768) и Девин (9 765). Най-малки са общините Борино (2 493) и Баните (3 302).

Фиг. 3. Населението на област Смолян по общини

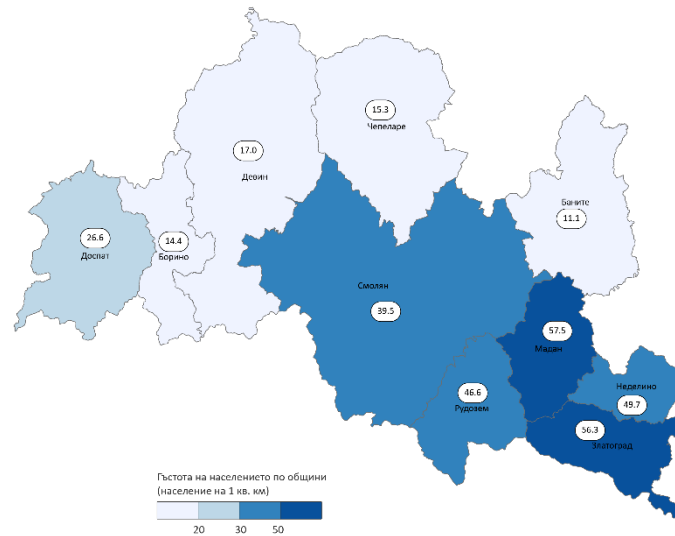

През десетгодишния период между двете преброявания е регистрирано намаление на населението на всички общини, като най-голямо е в общините Баните (-32.9%), Борино (-31.5%) и Неделино (-29.7%). Най-малка загуба на население има при общините Рудозем (-13.9%) и Доспат (-17.6%).

Фиг. 4. Прираст на населението на област Смолян по общини

Фиг. 5. Гъстота на населението на област Смолян по общини

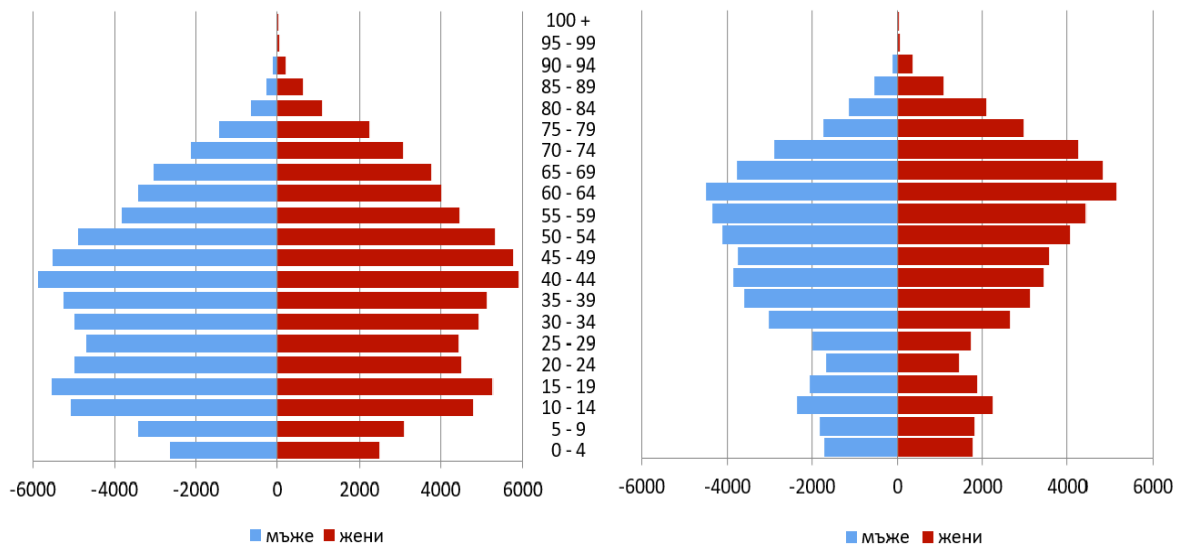

Възраст

Продължават да се задълбочават негативните тенденции в изменението на възрастовата структура на населението. Налице е продължаващ процес на демографско остаряване, който се изразява в увеличаване на абсолютния брой и относителния дял на населението на възраст 65 и повече навършени години, като за област Смолян относителният му дял е 26.5%

Процесът на застаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 30.8%, а на мъжете - 21.9%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея - на по-ниската средна продължителност на живота при тях. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 54 години. След тази възраст се увеличават броят и относителният дял на жените от общото население на област Смолян.

Фиг. 6. Възрастова структура на населението на област Смолян към 2001 и 2021 година

Към 7 септември 2021 г. населението на 65 и повече навършени години е 25 531 души, или 26.5% от населението на област Смолян. Спрямо предходното преброяване населението в тази възрастова група **се увеличава** със 4 217, или с 19.8%.

Населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години е 60 116 души, или 62.4%. Спрямо 2011 г. **намалява** с 26 018, или с 30.2%.

Делът на най-младото население също намалява от 11.7% през 2011 г. на 11.% от общото население през 2021 г., но абсолютният брой на населението във възрастовата група 0 - 14 намалява от 14 304 през 2011 г. на 10 637 хил. през 2021 г., или с 25.6%.

В регионален аспект делът на най-възрастното население варира от 21.0% за община Доспат до 41.0% за община Баните.

Най-висок е делът на младото население в общините Рудозем (13.2%), Смолян (12.0%) и Доспат (11.8%), а най-нисък е в Баните (5.7%), Борино (7.6%) и Неделино (9.0%).

Делът на населението в активна възраст (15 - 64) е най-висок в община Доспат - 67.2% от населението на общината, община Рудозем (64.9%) и община Мадан (64.5).

Общият коефициент на възрастова зависимост¹ за област Смолян, изчислен по данни от Преброяване 2021, е 60.2, или на 100 лица във възрастовата група 15 - 64 навършени години се падат 60 лица под 15 и на 65 и повече години. За сравнение през 2011 г. това съотношение е било 41.4, или увеличението на тежестта на лицата в активна възраст продължава да расте.

В регионален аспект това съотношение е най-благоприятно в общините Доспат (48.8), Рудозем (54.0) и Мадан (54.9), а най-неблагоприятно е в общините Баните (87.6) и Чепеларе (68.9).

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира най-добре чрез **коефициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 г.). **По данни от Преброяване 2021 в област Смолян това съотношение е 41.** За сравнение през 2011 г. всеки 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, са били замествани от 66 млади хора.

Това отношение е най-благоприятно в общините Рудозем (49) и Смолян (48), а най-неблагоприятно е в общините Баните (22), Борино (29) и Неделино (29).

2. Коефициент на демографско заместване по общини към 7 септември 2021 година

	Област Смолян	Баните	Борино	Девин	Доспат	Златоград	Мадан	Неделино	Рудозем	Смолян	Чепеларе
Влизащи в трудоспособна възраст (15 - 19 г.)	3823	86	91	383	265	339	425	174	392	1452	216
Изващи от трудоспособна възраст (60 - 64 г.)	9428	396	316	1008	746	1005	987	605	795	3000	570
Коефициента на демографско заместване	41	22	29	38	36	34	43	29	49	48	38

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - под, във и над трудоспособна възраст. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така

¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години).

и законодателните промени при определянето на възрастовите граници за пенсиониране². За 2021 г. тези граници са от 16 до навършването на 61 години и 8 месеца за жените и 64 години и 4 месеца за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 7 септември 2021 г. е 55 310 души, или 57.4% от населението на област Смолян. Спрямо 2011 г. трудоспособното население намалява със 23 431, или с 29.8%. Мъжете са 29 741, а жените – 25 569.

Населението над трудоспособна възраст е 29 537 души, или 30.7%, а под трудоспособна възраст – 11 437 души, или 11.9% от населението на област Смолян.

3. Относителен дял на населението на Област Смолян под, във и над трудоспособна възраст към 7 септември 2021 година

	в трудоспособна възраст		над трудоспособна възраст		под трудоспособна възраст	
	брой	дял,%	брой	дял,%	брой	дял,%
Област Смолян	55310	57.4	29537	30.7	11437	11.9
Баните	1589	48.1	1510	45.7	203	6.1
Борино	1435	57.6	849	34.1	209	8.4
Девин	5442	55.7	3271	33.5	1052	10.8
Доспат	4690	62.5	1877	25.0	943	12.6
Златоград	5569	57.0	3090	31.6	1109	11.4
Мадан	5974	59.4	2858	28.4	1230	12.2
Неделино	2812	55.4	1775	34.9	492	9.7
Рудозем	5230	60.3	2230	25.7	1214	14.0
Смолян	19338	57.4	9985	29.6	4365	13.0
Чепеларе	3231	54.4	2092	35.2	620	10.4

Гражданство

Гражданството се определя като специфична правна връзка между едно лице и неговата държава, придобито по рождение или чрез натурализация, независимо дали това е станало посредством декларация, по избор, брак, или друг начин, в съответствие с националното законодателство.

Към 7 септември 2021 г. 99.8% от населението на област Смолян е с българско гражданство. От тях 0.2% са с двойно гражданство - българско и друго.

Гражданите на Европейския съюз, които пребивават постоянно в областта, са 32, а тези на други държави - 187 или 0.2% от населението на областта.

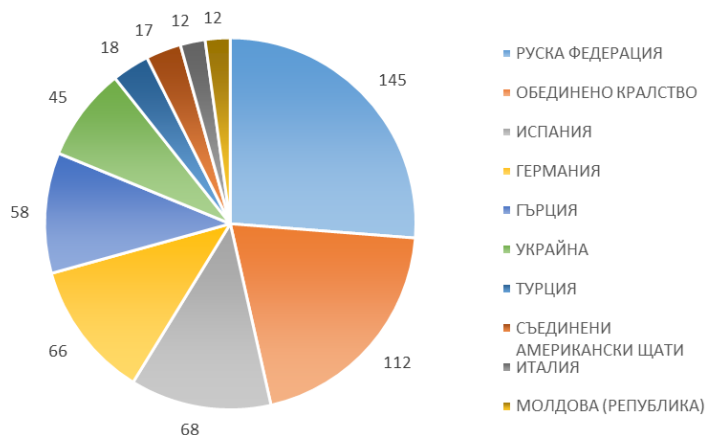
² Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 година).

Страна на раждане

Страната на раждане се определя като мястото, където е обичайното местоживее на майката към момента на раждане, или, ако не е известно, мястото, където се е извършило раждането.

Към 7 септември 2021 г. 99.2% от лицата са родени на територията на България. В страна от Европейския съюз са родени 0.3%, а в трета държава - 0.5% от населението на област Смолян.

Фиг. 7. Разпределение на лицата, родени извън територията на област Смолян, по държава на раждане към 7 септември 2021 година (десетте най разпространени държави)

Националният статистически институт ще оповестява поетапно резултатите от Преброяване на населението и жилищния фонд през 2021 година. Графикът за публикуване на данните може да намерите [Календар за публикуване на данните от Преброяване 2021 | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#). Основни данни от преброяването ще бъдат публикувани в Информационна система ИНФОСТАТ, както и ще бъдат предоставяни по заявки на потребители в съответствие със [Списъка на стандартните статистически показатели](#) и [Правилника за предоставяне на статистически продукти и услуги](#).